

[Tinning]

Jeg vil godt sige til de ordførere, der takker socialministeren for redegørelsen: spar dog de fraser! Hvad er der at takke for?

Arne Bjerregaard (KrF):

På trods af sidste indlæg vil jeg takke socialministeren for redegørelsen, som vi i princippet kan tilslutte os.

Vi er enige i, at handicappolitik ikke blot er socialpolitik, men at handicappolitik i alt fald må være samfundspolitik.

Vi erkender med ministeren, at vi trods alt på handicapområdet er kommet et pænt stykke fremad, men vi erkender også, at der er langt igen, førend vi kan give det brede flertal af handicappede optimale muligheder for livsudfoldelse i bredeste forstand.

De handicappede er heldigvis et lille mindretal, også når vi medregner de handicap, vi ikke ser, men netop fordi det er et lille mindretal, er faren for at blive overset desto større. Det gælder – det er vi nødt til at indrømme – for samtlige samfundsmæssige områder, hvor man ikke direkte henvender sig til de handicappede.

Personlig er jeg af den opfattelse, at vi på det teknologiske område kunne gøre uendelig meget for fysisk handicappede, hvis vi turde og ville satse mere på forskning og forsøg og dermed udvikling af hjælpemidler til transport og arbejdsprocesser både i hjemmet og på arbejdspladserne.

Bolig-, Motor- og Hjælpemiddeludvalget (BMH) har, som flere har nævnt, sendt os sine kommentarer til ministerens redegørelse, og vi må vel give dem ret i, at vi har gode målsætninger alle sammen, men at disse målsætninger undertiden fortoner sig i virkelighedens verden.

Vi ønsker, at handicappede skal integreres i samfundet på det arbejdsmæssige, det bolig-mæssige og det fritidsmæssige område. Mange steder, må vi da indrømme, lykkes det ganske udmærket, men alt for mange steder, synes jeg, lykkes det ikke, fordi vi glemmer det med eller uden vilje, og fordi – nå ja, det koster jo altid ekstra i første omgang. Det er stadig væk i dag vanskeligt for handicappede at bo i etagebyggeri. Det er stadig væk vanskeligt at komme til visse offentlige institutioner og kontorer. Det er stadig væk vanskeligt at bruge offentlige transportmidler. Osv.

Jeg har lyst til her at nævne, at jeg havde den glæde at være i New York i 6 uger ved FN's generalforsamling og her havde lejlighed til at iagttage byen New York. Meget dårligt kan jeg fortælle om den by – det skal jeg undlade – men ét slog mig. Det var dens hensyntagen til de fysisk handicappede. Der var nedkørsler ved alle fortove, der var handicapvenlige elevatorer, og skulle en handicappet f.eks. med toget, var der straks en hjælper, der i lyntempo, 1-2-3, hjalp op ad alle trapper eller ned ad alle trapper og ind i toget, og på samme måde når vedkommende kom til vejs ende. Herhjemme er toget ofte kørt, inden nogen gider hjælpe den handicappede. Uanset hvor megen teknik vi opfinder, kan menneskelig hjælp ikke undværes, ej heller af de handicappede.

Ved særforsorgens udlægning i 1980 force-redes udflytningen og integrationen, hvilket jeg må sige er godt. Dog må man undertiden stille det spørgsmål, om vi gør de svært retarderede og deres omgivelser nogen tjeneste ved at søge en integration, som vi faktisk på forhånd ved er umulig. Jeg tror dog – men jeg ved det ikke – at man efterhånden vil finde den rigtige balance her, når man om nogle år har høstet flere integrationserfaringer.

Udlægningen i 1980 og den fuldstændige integrations filosofi må jeg sige har sine negative sider. Jeg mener stadig væk, vi må have for øje, om det var rigtigt på alle områder med denne udlægning.

Jeg føler i alt fald, at ordet »institution« visse steder har fået en negativ klang. Men institutioner er jo nødvendige. De er nødvendige for en række af vore handicappede. Det er nødvendigt for handicappede at være under beskyttede forhold, og her vil handicappede ofte have det bedre end i den isolation, som ofte bliver følgen for dem, der ikke fuldt ud kan integreres. For mange handicappede, vil jeg påstå, vil fællesskabet på en institution, hvor der er mulighed for optimal udfoldelse under beskyttede forhold, være af væsentlig betydning, og med den hjælp og den opmuntring fra idealistiske medarbejdere, vi i alt fald tidligere har haft, vil der ofte her kunne skabes og udvikles gode rammer for de handicappede. Her vil tilværelsen som sagt for mange være bedre end udenfor, hvor vi trods alt og trods alle vore pæne og gode